Lakialoite LA 22/2026 vp

Piritta Rantanen sd ym.

Lakialoite laiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteella esitetään muutettavaksi tulotietojärjestelmästä annettua lakia (53/2018). Lainmuutoksella tehtäisiin useiden nykyisen lain 7 §:n nojalla vapaaehtoisesti tulorekisteriin toimitettavien täydentävien tietojen ilmoittaminen velvoittavaksi ja niiden tietosisällöstä säädettäisiin osin yksityiskohtaisemmin. Osa nykyisistä täydentävistä tiedoista jäisi myös jatkossa vapaaehtoisesti toimitettaviksi ja nämä erotettaisiin selkeyden vuoksi omaan pykäläänsä. Lakiin kirjattaisiin työttömyyskassoille oikeus saada tulorekisteristä tietoja etuuskäsittelyn lisäksi myös työttömyyskassan jäsenyyden ehtojen täyttymisen selvittämistä varten sekä avuksi työllistymistä tukevien palveluiden tarjoamisessa. Ehdotettujen muutosten tarkoituksena olisi helpottaa ja tehostaa tulotietojärjestelmän hyödyntämistä työttömyyskassojen toiminnassa.

PERUSTELUT

Tulotietojärjestelmä muodostuu tulorekisteristä sekä sen tietojen oikeellisuutta palvelevasta yksilöinti- ja yhteystietoja sisältävästä rekisteristä. Tulorekisteri on keskeinen osa viranomaisten ajantasaista tulojenseurantajärjestelmää. Sen avulla pyritään parantamaan julkisten palveluiden toimivuutta ja tehokkuutta. Tulorekisterin käyttöönotto on tuonut mukanaan monia etuja niin työnantajille, työntekijöille kuin viranomaisillekin ja muille laissa säädetyille tiedonsaajille.

Tulorekisterin avulla kaikki palkka-, etuus- ja eläketiedot voidaan ilmoittaa viranomaisille yhdellä kertaa ja reaaliaikaisesti. Tämä parantaa tietojen ajantasaisuutta, mikä puolestaan tukee viranomaisten päätöksentekoa. Tulorekisterin tarkoituksena on ollut vähentää työnantajien hallinnollista taakkaa. Tämä onkin toteutunut laajasti, sillä työnantajat ja maksujen maksajat voivat ilmoittaa tulotiedot keskitetysti tulorekisteriin, mikä poistaa tarpeen tehdä erillisiä ilmoituksia eri viranomaisille, mm. Verohallinnolle, työeläkevakuuttajille ja ja muilla laissa säädetyille tiedonsaajille kuten työttömyyskassoille.

Yksi tulotietojärjestelmän keskeinen tarkoitus on ollut yksinkertaistaa etuushakemusten käsittelyä. Tulotietojärjestelmää koskevassa laissa on säädetty useille lakiin perustuvia etuuksia maksaville tahoille oikeus saada tulorekisteristä tietoja etuuskäsittelyssä käytettäväksi, jolloin

Valmis
5.0

hakemusten käsittely nopeutuu ja virheiden mahdollisuus vähenee. Tämä parantaa asiakaskokemusta ja vähentää lisäselvitysten pyytämisen tarvetta.

Tämän lakialoitteen tarkoituksena on tulotietojärjestelmästä annetun lain ajantasaistaminen ja tulotietojärjestelmään tallennettavien tietojen kattavuuden kasvattaminen erityisesti työttömyyskassojen maksamien työttömyysetuuksien käsittelyn tueksi. Lisäämällä tulorekisterin käytettävyyttä voitaisiin vähentää byrokratiaa mm. etuuksien maksatuksessa.

Etuushakemusten käsittelyprosessin parantamiseksi ja kehittämiseksi työttömyyskassoille ehdotetaan säädettäväksi tulotietojärjestelmästä annetussa laissa nykyistä laajemmat oikeudet saada tulorekisteristä tietoja tukemaan jäsentensä etuuskäsittelyä. Samalla ehdotetaan monien tulorekisteriin tällä hetkellä vapaaehtoisesti toimitettavien tietojen ilmoittamisen muuttamista velvoittavaksi. Tällä hetkellä monet työttömyyskassojen etuuskäsittelyssä tarvitsemat tiedot ovat vapaaehtoisesti rekisteriin ilmoitettavia täydentäviä tietoja, jolloin niiden saatavuus järjestelmästä on monella tavoin epävarmaa. Näiden tietojen ilmoittamisen muuttaminen pakolliseksi tehostaisi työttömyyskassojen toimintaa ja vahvistaisi niiden mahdollisuuksia hyödyntää tulotietojärjestelmää. Lisäämällä tulorekisteristä etuuskäsittelyn tueksi saatavissa olevien tietojen kattavuutta ja yksityiskohtaisuutta, voitaisiin nopeuttaa etuuskäsittelyä ja vähentää tarvetta lisäselvitysten hankkimiseen. Muutos lisäisi myös mahdollisuuksia automaation hyödyntämiseen käsittelyssä ja vahvistaisi päätösten oikeellisuutta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tulotietojärjestelmästä annetun lain (53/2018) 7 § ja 10 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 § osaksi laissa 176/2019 ja 10 §:n 1 momentti laissa 176/2019, ja

lisätään lakiin uusi 7 a § sekä 13 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 176/2019, 922/2021, 940/2022, 402/2023, 1016/2024, 259/2025, 342/2025, 599/2025, 1056/2025, 1059/2025 ja 1418/2025, uusi 36 ja 37 kohta seuraavasti::

7 §

Tulorekisteriin talletettavat täydentävät tiedot

Tulorekisteriin talletetaan seuraavat 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja täydentävät työsuhteeseen tai muuhun palvelus- taikka toimeksiantosuhteeseen liittyvät tiedon käyttäjien 13 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeelliset tiedot, jotka etuuden maksaja on muualla laissa olevien säännösten nojalla velvollinen antamaan tiedon käyttäjälle.

1) tiedot palvelussuhteen tyyppistä, sen alkamis- ja päättymisajankohdasta ja päättymisen syystä;
2) tiedot sovitusta viikkotyöajasta tai muusta työajasta;
3) tiedot tuntiperusteisesti määräytyvällä palkalla työskentelevälle maksettavan palkan perusteena olevista työtunneista;
4) tiedot tulolajeista, työaika- ja poikkeustilannekorvauksista sekä muista kuin edellä tai 6 §:ssä tarkoitetuista palvelussuhteeseen perustuvista korvauksista ja eduista sisältäen tiedon korvauksen tai edun perusteesta;
5) tiedot palvelussuhteen päättymiseen liittyvistä korvauksesta, hyvityksestä tai muista tavallisesta poikkeavista suorituksista;
6) tiedot palkkauksen muodosta;
7) tiedot tulospalkkioiden ja vastaavien kuukautta pidemmän ajan perusteella maksettavien tuloerien ansaintajaksoista;
8) tiedot suorituksen kertaluonteisuudesta;
9) tiedot sovellettavasta työehtosopimuksesta ja ammattinimikkeestä;
10) tiedot vuosiloman ajalta maksettavasta palkasta, lomaltapaluurahasta ja lomakorvauksesta;
11) tiedot koskien palkatonta poissaoloa;
12) tieto siitä, että suoritus on maksettu muuna kuin rahana.

7 a §

Tulorekisteriin talletettavat vapaaehtoiset tiedot

Tulorekisteriin talletetaan 6 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 7 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi suorituksen maksajan vapaaehtoisesti ilmoittamia työsuhteeseen tai muuhun palvelus- taikka toimeksiantosuhteeseen liittyviä tiedon käyttäjien 13 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamisessa tarpeellisia tietoja, jotka koskevat:
1) vähennysten jälkeen maksettavan palkan määrää;
2) sosiaaliturvaa koskevia todistuksia;
3) työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen vakuutusnumeroa ja yhtiötunnusta;
4) työllistämistä valtion työllisyysmäärärahoilla;
5) suorituksesta ulkomaille maksettua veroa;
6) suorituksen ulosmittausta;
7) tulonsaajan osakkuusasemaa suhteessa suorituksen maksajaan;
8) tulonsaajan toimipaikkaa ja sen osoitetta;
9) takaisinperityn tuloerän alkuperäistä maksupäivää ja siitä maksuhetkellä toimitettua ennakonpidätystä;
10) ilmoituksen lisätietoja eläkelaitoksille ja Eläketurvakeskukselle;
11) työnantajan Kansaneläkelaitokselle tekemää korvaushakemusta.

10 §

Tietojen antaminen Tulorekisteriyksikölle

Suorituksen maksajan on salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä annettava Tulorekisteriyksikölle 6 §:n 2—5 momentissa ja 8 §:ssä tarkoitetut

ilmoittamis- ja tiedonantovelvollisuuden sekä 6 §:n 6 ja 7 momentissa sekä 7 §:ssä tarkoitetut tiedonsaantioikeuden piiriin kuuluvat tiedot ja se voi antaa Tulorekisteriyksikölle talletettaviksi ja edelleen 13 §:n nojalla luovutettaviksi tulonsaajia koskevat 7 b §:ssä tarkoitetut tiedot.

— —

13 §

Tiedon käyttäjien oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä

Tulorekisteriyksikkö välittää ja luovuttaa tulorekisterin tietoja, jotka tiedon käyttäjä on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeutettu muun lain nojalla saamaan suorituksen maksajalta tai toiselta tiedon käyttäjältä, seuraavasti:

— —

36) työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitetulle työttömyyskassalle työttömyyskassalain 3 §:n mukaisten työttömyyskassan jäsenyyden ehtojen selvittämistä varten.

37) työttömyyskassalle työttömyyskassalain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen työllistymistä tukevien palveluiden tarjoamista varten.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Lakialoite LA 22/2026 vp

Helsingissä 18.6.2026

Piritta Rantanen sd
Tuula Väätäinen sd
Paula Werning sd
Juha Viitala sd
Pia Viitanen sd
Timo Suhonen sd
Anna-Kristiina Mikkonen sd
Johan Kvarnström sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Saku Nikkanen sd
Pinja Perholehto sd
Seppo Eskelinen sd
Lotta Hamari sd
Niina Malm sd
Lauri Lyly sd
Hanna Laine-Nousimaa sd
Jani Kokko sd
Tuula Haatainen sd
Elisa Gebhard sd
Juha Hänninen kok
Maaret Castrén kok
Anne Kalmari kesk